

Helsinki in cijfers

1

liter koffie per dag per persoon – daarmee hebben de Finnen het hoogste gemiddelde koffiegebruik van de wereld.

2

procent van de Helsinkiërs is Russisch-orthodox.

5

koffiepauzes per dag is de standaard voor Helsinkiërs.

5,7

procent van de inwoners van Helsinki spreekt Zweeds, tegen 5,3 procent landelijk.

33

procent van de oppervlakte van Helsinki bestaat uit parken en groenstroken.

26,5

procent van alle Finnen woont in Helsinki en nabije omgeving.

96

smartphones zijn er in gebruik per 100 Helsinkiërs.

108

jaar lang was Finland een autonoom Russisch grootvorstendom (1809-1917).

123

kilometer lang is de kustlijn binnen de stadsgrenzen.

140

nationaliteiten leven in Helsinki.

200

kilometer aan loipes staan langlaufers in de winter ter beschikking.

315

eilanden liggen in Helsinki.

400

beelden, kunstwerken en monumenten staan verspreid door de hele stad.

600

jaar behoorde Finland tot het koninkrijk Zweden.

719

vierkante kilometer is de totale oppervlakte van de stad, tegenover bijvoorbeeld 219 km² voor Amsterdam of 204 km² voor Antwerpen.

1000

restaurants zijn te vinden in de stad – misschien nog wel een paar meer.

1200

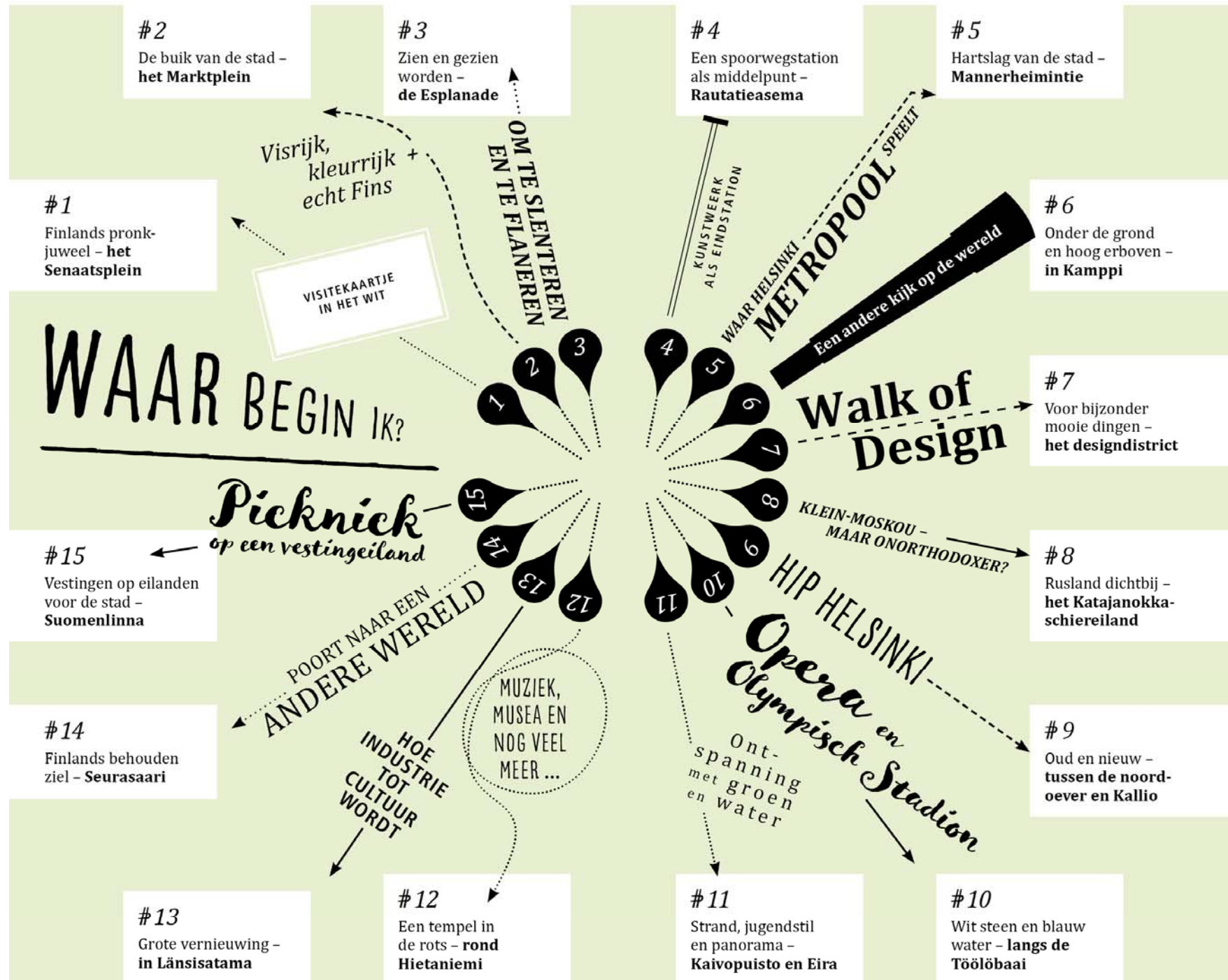
kilometer lang zijn de fietspaden bij elkaar in Helsinki.

24

stranden nodigen in de zomer uit tot zwemmen en ontspannen zonnen.

Het kompas van Helsinki

15 manieren om je onder te dompelen in de stad

4

Een spoorwegstation als middelpunt – Rautatieasema

Het Centraal Station van de hoofdstad is een bouwkundig juweeltje dat midden in het drukke stadsleven staat, omringd door musea, theaters, de nieuwe bibliotheek en tophotels. Maar Helsinki zou Helsinki niet zijn als er vlak bij alle bedrijvigheid niet ook een oase van rust te vinden was. Even heerlijk ontspannen kan bijvoorbeeld in het Kaisaniempark.

Niet alleen een bolwerk van kennis, maar ook een bijzonder staaltje van architectuur: als je de Universiteitsbibliotheek in loopt, kijk je onwillekeurig eerst omhoog.

Het monumentale **Centraal Station 1** (Rautatieasema), met aan drie kanten een plein, geldt terecht als een van de markantste bouwwerken en een herkenningsteken van Helsinki. In 1904 won de architect Eliel Saarinen de eerste prijs in een wedstrijd met een ontwerp dat in 1916 werd gerealiseerd en spoedig een voorbeeld voor andere

re kopstations in Europa werd. Het is de moeite waard het granieten gebouw binnen te gaan via het door imposante fakkeldragers geflankeerde hoofdporthaal en de ruimtelijke werking van de hallen te ervaren. Let daarbij op de talloze interessante details aan deuren en muren. Achter het historische gebouw worden de perrons overdekt door een grote constructie van glas. Op de dienstregeling staan treinen naar St.-Petersburg en Moskou, en een blik op de afwijkende spoorbreedten maakt duidelijk dat je hier daadwerkelijk tussen Oost en West reist.

Aan de westkant: bedrijvigheid

Op het plein ten westen van het station heerst voortdurend een turbulente drukte, want hier lopen veel reizigers af en aan tussen de stations voor trein, bus of metro, en de Finnair City Terminal. Aan de overkant van het plein zie je restaurants, hotels, het gebouw van de krant Helsingin-Sanomat en het hoge **hoofdpostkantoor 2** (Postitalo). In het sobere gebouw van baksteen uit 1938 tref je naast de gebruikelijke inrichting van een postkantoor ook een sfeervol café aan, en verder een supermarkt en een in muziek, film en stripverhalen gespecialiseerd filiaal van de **stadsbibliotheek**.

Aan de zuidkant: kunst zonder grenzen

Ten zuiden van de Kaivokatu wordt het plein voornamelijk omringd door hoge gebouwen van grijs graniet, met daarachter de gevels van kantoren, businesscenters en een parkeergarage. Ook zie je er hotels, zoals **Seurahuone 1** (► blz. 88), dat hier al sinds 1913 gasten ontvangt. Werp vanaf het trottoir even een blik in het hotelrestaurant, vooral als het 's avonds verlicht is – je zult in Helsinki niet gauw een fraaier ingerichte eetzaal vinden. Verder naar het oosten, maar nog steeds aan de zuidzijde, wordt de aandacht getrokken door de **Nationale Galerie Ateneum 3** (Ateneumin taidemuseo). Het enkele jaren geleden gerestaureerde, paleisachtige pand uit 1887 geeft met de busten van Bramante, Phidias en Rafaël al aan dat het aan de kunst gewijd is. Ook vanbinnen is het gebouw indrukwekkend; hier is de grootste kunstcollectie van het land ondergebracht, met in het bijzonder Finse werken van na

De twee granieten reuzen van het Centraal Station kijken grimmig voor zich uit. Met hun keiharde spieren doen ze wat ze moeten doen: de lichtbollen vasthouden die het station verlichten.

11

Strand, Jugendstil en panorama – Kaivopuisto en Eira

Lekker ontspannen door het uitgestrekte Kaivopuistopark wandelen, naar de zeilboten op de Merisatamabaai kijken en in de wijk Eira de vele Jugendstilgevels bewonderen – op het schiereiland ten zuiden van het Kauppatori komen vooral wandelaars, natuurliefhebbers en architectuurfans aan hun trekken, maar sinds kort ook saunaliefhebbers.

Ten zuiden van het Kauppatori en de Oude markthal steekt een zacht glooiend, overwegend groen schiereiland uit in de Oostzee en scheidt de zuidelijke van de westelijke haven. Dit gebied is de bestemming van een tocht die het karakter van de Finse hoofdstad op zijn mooist accentueert: de nauwe verstrengeling van natuur en cultuur, en van land en water. Slechts een stratenblok verder achter de Oude Markthal begint de wandeling omhoog naar de zeker niet steile Observatoriumheuvel, en de **Duitse Kerk 1** (Saksalainen kirkko). Dit godshuis is een geliefde locatie

In de ijskoude winters van Helsinki wordt alles relatief. Kun je het park Kaivopuisto dan nog wel een groenvoorziening noemen?

voor huwelijksplechtigheden. Rechts ervan zie je het **monument voor de schipbreukelingen van de Habsburg**. Dit is een van de drie monumenten op deze route die zijn gewijd aan de ondergang van een schip.

Kijk in de verte

De wandeling voert nog iets hoger de **Observatoriumheuvel** (Tähtitorninvuori) op, die wordt omringd door een prachtig park, een van de oudste van de stad. In het park zie je hoge bomen, monumenten en bankjes, maar ook interessante bouwwerken, zoals het door C.L. Engel ontworpen en in 1833 voltooid **Observatorium 2** (Helsingin Observatorio). Dankzij de hoge ligging heb je een bijzonder mooi uitzicht over de stad, de haven en de eilandjes voor de kust. 's Avonds zie je hier de grote veerboten manoeuvreren die op weg gaan naar Tallinn of Stockholm. Het beste uitzicht heb je vanaf het terras achter het tweede **monument voor schipbreukelingen**. Fantastisch is ook het uitzicht op het schiereiland Katajanokka, dat door de avondzon in een unieke gloed wordt gezet, en op de **Olympiakade 3**. De panden van geel baksteen werden hier gebouwd voor de Olympische Spelen van 1952.

Lekker ontspannen

Van de Observatoriumheuvel ga je omlaag naar de Ullankatu, waar de **Russische ambassade 4** (Venäjän Federaation Suurlähetystö Suomessa) staat, een imposant gebouw uit 1952 van graniet en kalksteen. De bouw van dit pand maakte deel uit van de Finse herstelbetalingen aan de Sovjet-Unie. Iets verderop staat de **Sint-Henrikskerk 5** (Pyhän Henrikin katedraali, 1860), een van de weinige kerken in Finland van de rooms-katholieke kerk, die hier met zo'n 15.000 leden een minderheid vormt. Ertegenover staat een door Eliel Saarinen in 1916 ontworpen marmeren paleis, dat ooit de residentie was van een industrieel en waar nu de rechtbank voor arbeidsrecht zetelt. Tussen beide gebouwen ligt de Iso Puistotie, de grote laan die recht door het **Kaivopuistopark** naar de zee leidt. Het grootste en misschien ook mooiste park van Helsinki is voortgekomen uit een groot kuuroord dat hier in de 19e eeuw voor de Russische elite werd aangelegd. Oeroude bo-

In het zomerseizoen kun je eilandhoppen langs de omringende scheren (vanaf de **waterbus-terminal**). Je kunt er ook heerlijk wandelen en zwemmen – en misschien nog iets eten of drinken. In de zomer kun je terecht op het eiland Sirpalesaari bij het restaurant **Saari 3** (www.ravintolasaari.fi), op Liuskasaari bij het **HSS Paviljong 4** (www.hsspaviljong.fi) en het pizzeria-restaurant **Skiffer** en op Uunisaari bij **Uunisaari 5** (www.uunisaari.fi).

Niet alleen voor stille genietters – in de zomer vind je in de parken van Helsinki tal van openluchtpodia voor dansers, barbecueplaatsen en evenementen.

13

Grote vernieuwing – in Länsisatama

Op het Hietalahdentori, het marktplein bij de westhaven, toont de Finse hoofdstad zich nogmaals als een metropool met grote en representatieve bouwwerken. Vlakbij maakt de scheepswerf duidelijk waaraan Finland eerder zijn welvaart dankte. Maar de vernieuwing gaat ook hier door. Het grootste cultuurcentrum van Finland is voortgekomen uit de voormalige kabelfabriek van Nokia, en de nieuwe wijk Ruoholahti staat op een voormalig industrieterrein.

Met de tram of te voet ben je via de Bulevardi of de Baana binnen de kortste keren bij de westhaven (Länsisatama), waarmee zowel de haven zelf als de hele wijk wordt bedoeld. De westhaven zoals deze er nu uitziet, is aan het begin van de 20e eeuw ontstaan, toen diverse kleine eilanden door landophogingen werden verbonden met het vasteland. Het gebied aan de rand van de stad maakt door verdere bebouwing, nieuwe bedrijvigheid en betere verbindingen steeds meer deel uit van het centrum van Helsinki.

Klaar met de vernieuwing: ontspannen kijkje op de voormalige werf van Länsisatama.

Van bier naar kunst

Aan het westeinde van de mooie Bulevardi zie je kort nadat je het Alexandertheater uit de jaren 70 van de 19e eeuw bent gepasseerd, aan de linkerkant een groot industriecomplex dat uit rode baksteen is opgetrokken. Dit is de voormalige brouwerij Sinebrychoff, die ooit de oudste brouwerij van heel Scandinavië was. Deze werd in 1819 opgericht door de brouwmeester Sinebrychoff uit St.-Petersburg. De familie Sinebrychoff verzamelde in haar nieuwe vaderland van begin af aan ook kunst. Deze collectie is in 1921 aan de Finse staat nagelaten, en in datzelfde jaar is het **Kunstmuseum Sinebrychoff** 1 (Sinebrychoff-ntaidemuseo) geopend. Sinds 2013 maakt het samen met het Ateneum en het Kiasma deel uit van de Nationale Galerie. Naast de grote collectie met Oude Europese meesters en Russische en Karelsche iconen is vooral het museumhuis als hart van de exposities de moeite waard. Het representatieve woonhuis van de brouwersfamilie staat midden in het in Engelse stijl aangelegde **Sinebrychoffpark**.

Volop eetkraampjes

Iets verderop ligt het Hietalahdentori, een van de grootste pleinen van de stad. Aan het plein staan hoge, ontzag inboezemende gebouwen, zoals de voormalige **Technische Hogeschool** 2 uit 1877, die in de Hollywoodfilm *Gorky Park* figureerde als het regeringsgebouw van Moskou. Het plein zelf wordt gedomineerd door de **Hietalahtimarkthal** 3, een uitzonderlijk mooi Jugendstilgebouw. Vooral in de zomer is een bezoekje cool, wanneer de vlooiemarkt buiten de hal veel geïnteresseerden trekt. En in de markthal kun je voor alles van soep tot sushi en streetfood wel een kraampje vinden.

Poort naar het oosten

Via de Hietalahdenranta wandel je langs het kleine havenbassin en over de kustpromenade zuidwaarts tot aan de Länsiterminaali (Terminal-West), die sinds de verplaatsing van de containerschepen naar Vuosaari in 2008 vooral in dienst van het toerisme staat: hier liggen de veerboten die bijvoorbeeld naar het pittoreske Tallinn of St.-Petersburg varen. Voortdurend wordt hier

Met een afstand van minder dan 90 km ligt Tallinn, de hoofdstad van Estland, eigenlijk vlak bij Helsinki. De veerboten Tallink Silja en Eckerö Line varen enkele keren per dag heen en weer van de Länsiterminaali in een rechte lijn over de Finse Golf naar Tallinn, een reis van 2 à 3 uur. Een dagtrip van het moderne Helsinki naar de door een stadsmuur omringde oude kern van Tallinn (UNESCO Werelderfgoed) lijkt wel een reis door de tijd. Je vraagt je misschien af waarom de Helsinkiërs op de boot zoveel tassen en rolkoffers bij zich hebben. Antwoord: de meesten benutten het uitstapje naar Tallinn om goedkoop alcoholische dranken in te slaan.

High-Tech-Center